

Kovářské řemeslo představí Technické muzeum v Brně na výstavě „Umění kovadlin“

Technické muzeum v Brně (TMB) zve milovníky kovářského řemesla a všechny zájemce o umění a tradiční řemeslo na výstavu „Umění kovadlin“, která je otevřena pro veřejnost v prostorách muzea od 28. března 2023 do 28. ledna 2024. Výstava komplexně mapuje současnou kovářskou scénu prostřednictvím exponátů TMB a díky výpůjčkám artefaktů z dalších muzeí (Muzeum Komenského v Přerově – hrad Helfštýn, Moravské galerie v Brně, Městské muzeum a galerie v Poličce), ze Střední průmyslové školy a Vyšší odborné školy Brno, Sokolská, a od individuálních kovářů (Christine Habermannová von Hoch, Milan Michna a Miroslav Brož).

„Kovadlina se používala při opracovávání různých druhů kovů již v době bronzové. Přímo ve střední Evropě se kovové či kamenné kovadliny objevují s příchodem Keltů v tzv. době halštatské v 7. století př. n. l a souvisí se zpracováním železa,“ uvádí autorka výstavy Petra Mertová, která pracuje v TMB jako kurátorka oborů Textil a Řemesla a současně je i garantkou kulturní památky ve správě TMB, barokní kovárny v Těšanech.

„Současní kováři stále potřebují ke své práci kovadlinu a výheň. Kovadliny používané v dnešní době jsou vyrobeny z kvalitní kované nebo lité oceli a jejich horní plocha je povrchově kalena. Jejich tvar není náhodný a vychází z praktických důvodů. Obykle má jeden či dva otvory pro nasazení různého pomocného nářadí, jako je utínka, vlček nebo kovadlinová zápustka. Kulaté a hranaté rohy kovadliny umožňují stáčení a ohýbání výkovku. Důležité však je, aby kovadliny byly současně tvrdé ale i pružné a kováři mohli opracovávat kovy bez poškození kovadliny či zpracovávaného materiálu,“ pokračuje Petra Mertová. „Dnešní kováři však pracují také s moderními pomůckami, mezi nimiž figuruje buchar, elektrická bruska, obráběcí stroje či svařovací soupravy. Ovládají práci s různým materiálem, dokáží kombinovat železo se sklem, dřevem či drahými kovy.“

Ve spolupráci s organizátory prestižních kovářských přehlídek Hefaiston a Brtnické kovadliny si budou moci návštěvníci výstavy prohlédnout vybrané výrobky z mezinárodních akcí konaných na hradě Helfštýn a v Brtnici.

„Další část výstavy představí práce konkrétních kovářů, např. Alfréda Habermanna a jeho dcery Christine Habermann von Hoch. Alfréd Habermann je považován za velkého propagátora a inovátora kovářského řemesla s mezinárodním věhlasem, jenž ovlivnil několik generací kovářů po celém světě a jeho široká rodina v tradici pokračuje dále. Dalším nestorem řemesla je Milan Michna, nositel Ceny města Brna v kategorii užité umění za rok 2008, který řemeslo rozvíjel i jako organizátor Kovářského společenstva. Další polohu řemesla budou moci návštěvníci nahlédnout díky kovářům se specializací na svářkový damask – Miroslavu Brožovi, Karlu Krepsovi, Pavlu Ševečkovi a dalším. Jedná se o luxusní nože, plastiky a další damaskové výrobky. Kromě toho představíme Karla Krepse jako autora replik historických chladných zbraní a Miroslava Brože jako unikátního kováře se specializací na výrobu damaskových hlavních,“ doplňuje Petra Mertová.

Technické muzeum v Brně pořádá tradiční workshopy a přehlídky kovářů, a právě jim je věnována část výstavy „Umění kovadlin“. V barokní kovárně v Těšanech se bude letos v červnu konat již 19. ročník workshopů profesionálních kovářů-mečírů a nožířů s názvem „Damask“. Účastníci z Čech, Moravy, Slovenska a Německa se zde dělí o své zkušenosti s technikou svářkového damasku patřící k vrcholům kovářského řemesla.

Přehlídka „Mladý těšanský kovář“ přivítá letos v září již po dvaadvacáté mladou generaci kovářů, která u výhni během několika hodin uková jednoduchou uměleckou plastiku. Po celou dobu jim mohou zájemci z řad veřejnosti doslova nahlížet pod jejich šikovné ruce a zaposlouchat se do zvonivého zvuku kovadlin. Výsledky jejich práce pak ohodnotí odborná porota a vítězné dvojice obdrží ocenění. Následně budou výrobky k vidění v expozici v kovárně v Těšanech anebo zcela výjimečně na výstavách, jako je tomu v případě výstavy „Umění kovadlin“.

Kovářské řemeslo je možné v současné době vystudovat na několika středních školách nebo učilištích, z nichž se výstavy „Umění kovadlin“ zúčastní Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola Brno, Sokolská, jako dlouholetý partner TMB. Vystavené výrobky studentů představují příklady rytecké práce i uměleckého kovářství. Jejich hravost a nespoutanost dodává výstavě prvky vtípu i překvapení. Příroda studenty inspirovala k tvorbě vážky, stonožky, chobotnice či sršně. Návštěvníci uvidí i příklady praktického propojení kovařiny a nábytkářství v podobě stolku a židliček od Pavla Uedla, Tomáše Holíčka, Jana Hájka a Marka Kubína.

„Připravili jsme také edukativní koutek pro dětského návštěvníka, aby se mohl zblízka seznámit s kovářským řemeslem. Děti si připomenou, co kováři v minulosti vyráběli, ať už se jedná o pluhy, rýče, zámky, podkovy, ale dozví se i například odkud se bere kovářské uhlí. Ukážeme také, že železo je obsažené i v lidském těle a zaručuje přenos kyslíků do tkání. Děti si zde prohlédnou tradiční kovářské výrobky, seznámí se s pomůckami, které kováři používají, a zahrají si rovněž hry s kovářskou tematikou,“ dodává závěrem kurátorka výstavy Petra Mertová.

Další informace o výstavě „Umění kovadlin“ naleznete na: www.tnbrno.cz/akce/umeni-kovadlin-vystava/

Výstava se koná za finanční podpory statutárního města Brna.

Kontakt pro média:

PhDr. Petra Mertová, Ph.D. | autorka výstavy „Umění kovadlin“

mertova@tmbrno.cz | 775 850 646

Taťána Krajčírovičová | Public Relations

krajcirovicova@tmbrno.cz | +420 770 166 241

<http://www.technicalmuseum.cz/media/>